

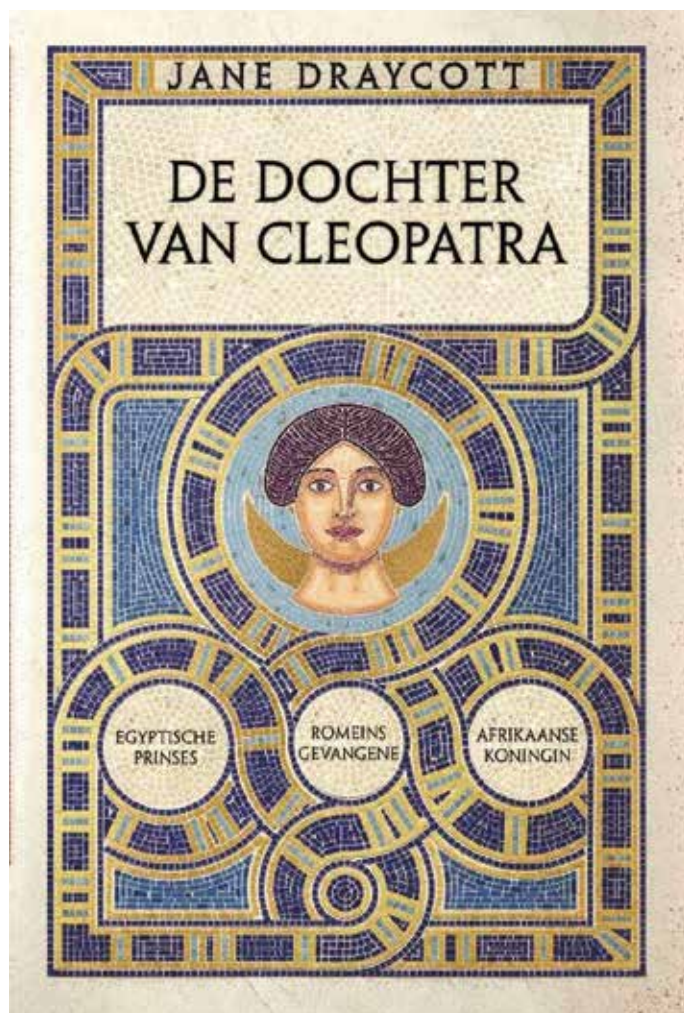
De dochter van Cleopatra

Het moet een traumatische ervaring geweest zijn. Nog geen jaar na de dood van haar moeder Cleopatra werd de 10-jarige Egyptische prinses Cleopatra Selene gedwongen om, gehuld in een traditioneel Egyptisch gewaad en omringd door gewapende soldaten, mee te lopen in de triomftocht die Octavianus (de latere keizer Augustus) hield ter viering van zijn overwinning in Egypte. Ze weet niet wat haar nog te wachten staat. Zal zij na afloop, net als haar broer Caesarion, door Octavianus alsnog ter dood worden gebracht? Of zal ze de rest van haar leven slijten in een van de kelders achter de Palatijn? Zes jaar later (25 v.Chr.) loopt Cleopatra Selene opnieuw in een optocht door Rome. Gehuld in een schitterend Romeins gewaad en begeleid door de *crème de la crème* van de Romeinse samenleving: de keizer zelf, senatoren en generaals, betreedt zij na een korte wandeling over het forum de tempel van Concordia. Het vormt het hoogtepunt van een feest dat al dagen duurt. Een feest dat het huwelijk bezegelt tussen haar en Juba, de man die door Augustus zelf is uitverkoren om de nieuwe vazalkoning van Mauritië te worden. En in het jaar 9 v.Chr. loopt Selene voor de derde keer in een belangrijke processie door Rome. Als koningin van Mauritië en een van de machtigste vrouwen in het Romeinse Rijk, is zij eregast bij de inwijding van de Ara Pacis, het heiligdom van

de vrede dat keizer Augustus na zijn overwinningen in Gallië en Spanje had laten bouwen. Drie belangrijke momenten uit het wonderlijke leven van een vrouw die haar leven begon als Egyptische prinses, opgevoed werd binnen de familiekring van de keizer zelf om uiteindelijk op 35-jarige leeftijd te sterven als een gerespecteerde Afrikaanse koningin. Maar wat weten we eigenlijk exact van haar leven en van haar drijfveren? In haar nieuwste boek *'De dochter van Cleopatra'* reconstrueert de Engelse oudhistorica Jane Draycot voor het eerst het levensverhaal van Cleopatra Selene, dochter van Cleopatra, de laatste Egyptische farao, en de Romeinse politicus en generaal Marcus Antonius.

Context

Om te voorkomen dat haar verhaal niet meer zou worden dan, zoals Draycot zelf zegt 'een veredelde tijdslijn', heeft zij de schaarse primaire bronnen over het leven van Selene aangevuld met contextueel materiaal. Vergelijkingsmateriaal dat zij vooral ontleent aan de levens van andere belangrijke hellenistische, Romeinse en Egyptische vrouwen. Deze werkwijze geeft het boek niet alleen extra dimensie, het bleek ook noodzakelijk. Want hoewel Cleopatra Selene, doordat ze haar hele leven in de openbaarheid doorbracht en gelet op de moeilijkheden die zij moest trotseren, een sterk karakter moet hebben gehad,

speelt zij in de voornamelijk door mannen geschreven geschiedenis nauwelijks een rol. Zo vermeldt de beroemde geschiedschrijver Suetonius over haar slechts dat zij door Octavianus wordt uitbesteed aan Octavia, de vrouw van Antonius, haar (overleden) vader. Een feit dat, in wat uitgebreidere vorm, ook bij latere schrijvers zoals Plutarchus en Cassius Dio, is terug te vinden. En er is ook nog een klein gedicht bewaard gebleven. Een gedicht dat vermoedelijk geschreven werd ter gelegenheid van haar huwelijk met Juba, de prins van Mauritië. Dat Draycot desondanks haar levensloop weet te reconstrueren en zelfs in staat is een glimp van haar persoonlijkheid te onthullen, is vooral te danken aan haar fenomenale kennis van de klassieke oudheid. Zo weet zij aan de hand van allerlei bekende en minder bekende voorbeelden

een beeld te schetsen van hoe het de jonge Selene vergaan is tijdens haar jaren die ze in het huishouden van Octavianus' grootfamilie heeft doorgebracht. En ook haar leven aan het hof in Mauritië maakt Draycot inzichtelijk. Dat zij daarbij vaak toevoegingen als: 'wellicht'; 'het zou kunnen dat'; 'het is aannemelijk' of andere woorden van die strekking moet gebruiken, zij haar vergeven. Want het zijn vrijwel altijd *'educated guesses'*. Al met al schreef zij een uiterst interessant en leesbaar boek over een bijzondere vrouw die ten onrechte lang door (mannelijke) historici is verwaarloosd. (Joost Vermeulen) ◀

Auteur: Jane Draycot
Titel: De dochter van Cleopatra
Uitgeverij: Uitgeverij Omniboek, Utrecht 2023
ISBN: 9789401917827
Prijs: € 32,50.